

Bildningsförvaltningen
Jessica Käller

Utbildningsnämnden

Ny reviderad behovsanalys avseende skollokaler i Stocksund

Ärendet

Redan år 2017 fattade kommunstyrelsen beslut om framtagande av programhandlingar avseende renovering och utbyggnation av Stocksundsskolan. Sedan dess har nya behovsanalyser visat på en betydligt svagare befolkningsökning i skolans upptagningsområde. Samtidigt har elevantalet sjunkit även i andra kommundelar vilket har orsakat ett överskott av skolplatser i hela kommunen. Med anledning av överkapaciteten i det kommunala skolsystemet i Danderyds kommun beslutade kommunstyrelsen den 6 februari 2023 (§ 32) att en skolutredning skulle genomföras. Skolutredningen återrapporterades till kommunstyrelsen den 27 november 2023. Kommunstyrelsen beslutade att skolutredningen skulle återremitteras (§ 177).

Enligt kommunens antagna lokalförsörjningsprocess ska avrop av projekt beslutade i lokalförsörjningsplanen göras av beställande nämnd. Nämnden behöver överlämna projektspecifika behovsanalyser till kommunstyrelsen genom dess fastighets- och exploateringsutskott.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden beslutar att överlämna vidare utredning kring skollokaler för Stocksundsskolan till kommunstyrelsen med utgångspunkt i de behov som beskrivs i bildningsförvaltningens tjänsteutlåtande (Avrop) 2024-01-09.

Bakgrund

Stocksundsskolan är byggd på 1910-talet och har idag ett omfattande utvecklings- och underhållsbehov. För att lokalerna ska uppfylla verksamhetens behov krävs en omfattande renovering i befintliga byggnader samt en permanent tillbyggnad på skolområdet. Syftet är att ersätta den temporära paviljong som finns sedan hösten 2012, som i sin tur ersatte en tidigare paviljonguppställning från 1999. Skollokalerna är även i behov av en omfattande renovering.

Redan år 2017 fattade kommunstyrelsen beslut om framtagande av programhandlingar avseende renovering och utbyggnation av

Bildningsförvaltningen
Jessica Käller

Stocksundsskolan. Sedan dess har nya behovsanalyser visat på en betydligt svagare befolkningsökning i skolans upptagningsområde.

Den 17 april 2020 preciserade utbildningsnämnden behovet avseende nya skollokaler på Stocksundsskolan (§85). Kommunstyrelsen godkände planeringsinriktningen för Stocksund den 18 januari 2021 (§8).

Samtidigt har elevantalet sjunkit även i andra kommundelar vilket har orsakat ett överskott av skolplatser i hela kommunen. Med anledning av överkapaciteten i det kommunala skolsystemet i Danderyds kommun beslutade kommunstyrelsen den 6 februari 2023 (§ 32) att en skolutredning skulle genomföras. Syftet med utredningen var att få en kommundelsövergripande översyn av skolkapaciteten i samtliga kommundelar förutom Enebyberg, föreslå hur överkapaciteten av skolplatser kan hanteras och hur befintliga skolverksamheter ska kunna göras mer attraktiva.

Med anledning av den pågående skolutredningen beslutade kommunstyrelsen, den 22 april 2023 (§75), att tillfälligt pausa tidigare uppdrag till fastighetsnämnden avseende skollokaler i Stocksund och att ett nytt ställningstagande avseende inriktning för skollokalerna skulle tas senast vid kommunstyrelsens sammanträde i november 2023.

Kommunstyrelsen beslutade även att uppdraget om ny detaljplan som hade getts till byggnadsnämnden den 18 januari 2021 (§8) tillfälligt skulle pausas fram till dess att kommunstyrelsen fattat beslut om eventuellt ny inriktning.

Skolutredningen återrapporterades till kommunstyrelsen den 27 november 2023. Kommunstyrelsen beslutade att skolutredningen skulle återremitteras (§ 177).

Bildningsförvaltningens utredning

Nuvarande bygglov för paviljongerna löper ut 2027-07-30. Bygglovet erhöles 2012. Plan- och bygglagen § 29 säger att ”tiden för tillfällig användning får förlängas med högst fem år i sänder. Den sammanlagda tiden får dock inte överstiga 15 år”. Paviljongen innefattar idag hemklassrum och slöjdsalar som därmed måste ersättas med permanenta lokaler. Varustransporter genom parkeringsytan är idag inte lämpligt. Denna yta bör även ses över när ett helhetsgrepp avseende skollokalerna tas.

Med anledning av den pågående skolutredningen beslutade kommunstyrelsen, den 22 april 2023 (§75), att tillfälligt pausa tidigare uppdrag till fastighetsnämnden avseende skollokaler i Stocksund och att ett nytt ställningstagande avseende inriktning för skollokalerna skulle tas senast vid kommunstyrelsens sammanträde i november 2023. Detaljplanarbetet

Bildningsförvaltningen
Jessica Käller

behöver återupptas och omarbetas utefter att en ny inriktning är beslutad. Detaljplaneprocessen bedöms därefter kunna ta 1-2 år.

Sammanfattningsvis är det högst angeläget att arbetet med nya skollokaler initieras omgående.

Befolkningsprognos och marknadsandel Stocksund

Marknadsandel	Läsår 23/24
F-klass	92%
Åk 1	98%
Åk 2	95%
Åk 3	102%
Åk 4	96%
Åk 5	103%
Åk 6	98%
Genomsnitt	98%

I Stocksund har den kommunala skolan 98 % av marknadsandelen i årskurserna F-6. Nästan alla Stocksundselever går i någon av rektorsområdets skolor, Långängsskolan eller Stocksundsskolan. I någon årskurs överstiger till och med marknadsandelen 100 %, det vill säga det sker ett inflöde av elever från andra kommuner.

Bildningsförvaltningen har genomfört en simulering av antalet elever de kommande fem åren baserat på nuvarande marknadsandelar och de två varianterna av befolkningsprognosen. Det första alternativet är en prognos som utgår från att ingen nyproduktion av bostäder sker (nollscenario), den andra där planerade bostadsprojekt tagits in i beräkningen.

Nuvarande elevantal i Stocksunds kommunala skolor F-6 är cirka 614. Simuleringarna för läsåret 28/29 pekar på 553–601 elever beroende på vilket antagande om byggnationer som görs. Nuvarande kapacitet i rektorsområdet är 700 skolplatser. Långängsskolan skulle dessutom kunna utöka sin kapacitet med 100 platser om mindre lokalanpassningar utförs. Utifrån antagandet att skolorna behåller sin marknadsandel så finns det således behov av tre paralleller i vissa årskurser och fyra paralleller i andra.

Tidigare inriktningsbeslut för Stocksundsskolan tillsammans med Långängsskolan har varit femparallelligt i åk F-6 (ca 875 elever). Inriktningen var att Stocksund skulle byggas ut med 75 skolplatser och

Bildningsförvaltningen
Jessica Käller

Långängsskolan skulle kunna ta emot ytterligare 100 elever i lågstadiet efter vissa anpassningar i lokalerna. Utifrån nuvarande befolkningsprognos kommer det inte finnas ett tillräckligt elevunderlag för en sådan kapacitetsökning.

	Kapacitet			
	idag	Femparallelligt	Fyrparallelligt	Treparallelligt
Stocksund	500	575	500	225
Långängsskolan	200*	300	200	300

* Med mindre anpassningar kan kapaciteten på Långängsskolan utökas med 100 platser

Alternativ till att inte ersätta paviljongerna och bygga om- eller till nya skollokaler

Bildningsförvaltningen har även utrett möjligheten att inte ersätta Hus B och paviljongerna med nya lokaler. Effekterna av det alternativet skulle bli en betydligt mindre skola med kapacitet för närmare 225 elever med tre paralleller i åk 4-6.

Även om paviljongerna och hus B inte skulle behöva ersättas så skulle en större renovering av huvudbyggnaden ändå vara nödvändig. Likaså skulle renoveringskostnader för kök och matsal tillkomma. Slöjdsalar och musiksalar skulle behöva integreras i befintlig byggnad vilket också skulle generera i ombyggnadskostnader. Det finns såväl organisatoriska som ekonomiska fördelar med att behålla våra större skolenheter i kommunen. Förslaget skulle innebära fler mindre skolenheter med svårigheter att nå en budget i balans.

Stocksundsskolans lokaler

Sammanfattningsvis kan sägas att Stocksundsskolans lokaler idag är utnyttjade till bristningsgränsen. Korridorer får många extrafunktioner såsom förvaring, kapprum och grupprum, då det inte finns tillräckligt med sådana utrymmen. Flertalet klassrum, slöjdsalar och musiksalar har lagom med yta, i övrigt är det trångt i de flesta lokaler. Antalet toaletter är för få.

Tidigare utredningar har gjort gällande ett ytbehov om 19 kvm/elev (BRA) i den äldre befintliga skolbyggnaden. Innebörden av detta är att lokalerna blir väldigt stora i förhållande till den ekonomiska verklighet som en skolverksamhet måste förhålla sig till. Förvaltningen förslår därför att nyckeltalet 13kvm (BTA), alternativt 11kvm (BRA) är kravet både för befintliga och nya skollokaler sammantaget på hela skolan. Funktion och form bör i stället anpassas till lokalernas beskaffenhet.

Bildningsförvaltningen
Jessica Käller

Nyckeltal avrop (behovsanalys)

- Skollokalerna på Stocksundsskolan ska dimensioneras för 2 paralleller i årskurserna F-3 och 4 paralleller i årskurserna 4–6. Nya hemklassrum ska dimensioneras för upp emot 30 elever.
- Alla temporära lokaler ska ersättas med permanenta lokaler. Samtliga funktioner som finns i de temporära lokalerna ska ersättas. Nya lokalerna ska innehålla: specialsalar (musik, trä- och syslöjd), klassrum med tillhörande grupprum samt kommunikationsutrymmen i enlighet med Bildningsförvaltningens funktionsprogram.
- Yta för skollokaler ska dimensioneras till ca 13kvm/elev (BTA) exkl. idrottslokaler
- Angöringsytor och trafikflöden ska förbättras inom skolområdet.
- Se över och eventuellt anpassa matsal och kök så det uppfyller dagens krav på standard.
- En projektspecifik kravspecifikation kommer tas fram för projektet.

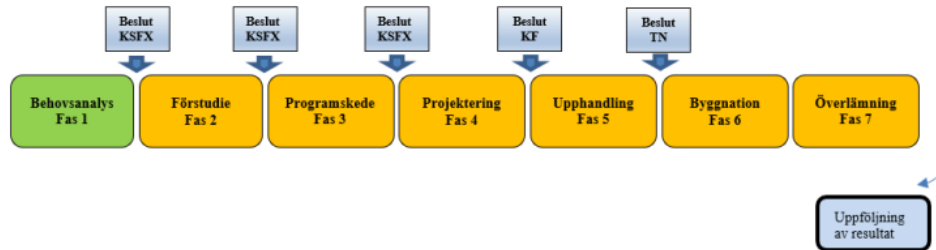
Denna inriktning innebär att Stocksundsskolan behåller sin nuvarande lokalkapacitet och att rektorsområde Stocksund (där Långängsskolan ingår) fortsätter att vara fyrparallellig skolorganisation i åk F-6. Tidigare förslag om att anpassa Långängsskolans lokaler utgår i denna behovsanalys, men skolans lokalkapacitet kan komma att nyttjas i framtiden när behovet uppstår.

Nästa steg i processen

Enligt kommunens antagna lokalförsörjningsprocess ska avrop (behovsanalys) av projekt beslutade i LFP göras av beställande nämnd. Ansvarig nämnd fattar beslut om att överlämna behovsanalysen till kommunstyrelsen genom dess fastighets- och exploateringsutskott som

Bildningsförvaltningen
Jessica Käller

därefter tar beslut om att initiera förstudiearbetet (Fas 2).

Representanter för Bildningsförvaltningen önskar vara informerade i förstudiearbetet som leds av tekniska kontoret genom referensgrupp och styrgrupp och godkännas innan den fortsatta inriktningen beslutas av kommunstyrelsen.

Konsekvenser för barn och unga

Beslutet syftar till att skapa ändamålsenliga skollokaler för eleverna.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser kopplade till investeringsbehovet och efterföljande hyrespåverkan på utbildningsnämnden kommer att presenteras närmare i framtagna förstudierapport.

Erik Nilsson -
Tf Bildningsdirektör -

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Ny reviderad behovsanalys avseende skollokaler i Stocksund

Expedieras
Kommunstyrelsen